HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

10 noiembrie 2011 *

În cauza C-505/10,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Højesteret (Danemarca), prin decizia din 15 octombrie 2010, primită de Curte la 21 octombrie 2010, în procedura

Partrederiet Sea Fighter

împotriva

Skatteministeriet,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte de cameră, domnul J. Malenovský, doamna R. Silva de Lapuerta (raportor), domnii G. Arestis și T. von Danwitz, judecători,

* Limba de procedură: daneza.

avocat general: domnul Y. Bot,
grefier: doamna K. Sztranc-Sławiczek, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 13 septembrie 2011,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Partrederiet Sea Fighter, de N. Bjørnholm, advokat;

— pentru guvernul danez, de domnii S. Juul Jørgensen și K. Lundgaard Hansen, în calitate de agenți;

— pentru guvernul german, de domnii T. Henze și J. Möller, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Europeană, de domnii W. Mölls și P. Dyrberg, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 20 septembrie 2011,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 8 din Directiva 92/81/CEE a Consiliului din 19 octombrie 1992 de armonizare a structurii accizelor aplicate uleiurilor minerale (JO L 316, p. 12), astfel cum a fost modificată prin Directiva 94/74/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994 (JO L 365, p. 46, Ediție specială, 09/vol. 1, p. 190, denumită în continuare „Directiva 92/81”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Partrederiet Sea Fighter (denumită în continuare „Sea Fighter”), pe de o parte, și Skatteministeriet, pe de altă parte, ca urmare a refuzului acestuia din urmă de a scuti de accize pe uleiurile minerale carburantul consumat de un excavator instalat pe o navă aparținând Sea Fighter.

Cadrul juridic

Reglementarea Uniunii

3 Articolul 8 din Directiva 92/81 prevede:

„(1) Pe lângă dispozițiile generale ale Directivei 92/12/CEE [a Consiliului din 25 februarie 1992 privind regimul general al produselor supuse accizelor și privind

deținerea, circulația și monitorizarea acestor produse (JO L 76, p. 1, Ediție specială, 09/vol. 1, p. 129)] privind utilizările scutite de taxe ale produselor supuse accizelor și fără a aduce atingere altor dispoziții comunitare, statele membre scutesc de la plata accizelor armonizate produsele enumerate mai jos, potrivit condițiilor pe care le stabilesc pentru a asigura aplicarea corectă și clară a acestor scutiri și pentru a împiedica frauda, evaziunea sau abuzurile:

[...]

(c) uleiurile minerale furnizate în vederea utilizării lor drept carburant pentru navigația în apele comunitare (inclusiv pescuitul), la bordul altor ambarcațiuni decât cele de agrement private.

În sensul prezentei directive, prin ambarcațiuni de agrement private se înțelege orice ambarcațiune utilizată de către proprietarul său sau de către persoana fizică sau juridică care o poate utiliza prin închiriere sau cu alt titlu, în alte scopuri decât cele comerciale și în special altele decât transportul de pasageri sau de mărfuri sau prestarea de servicii cu titlu oneros sau pentru necesitățile autorităților publice;

[...]

(2) Fără a aduce atingere altor dispoziții comunitare, statele membre pot aplica scutiri sau reduceri totale sau parțiale ale nivelului accizelor pe uleiurile minerale sau pe alte produse având aceeași destinație, utilizate sub controlul fiscal:

[...]

(b) pentru navigația pe căi navigabile interioare, alta decât navigația de agrement;

[...]

(g) pentru operațiuni de dragaj al căilor navigabile și al porturilor.

[...]" [traducere neoficială]

Reglementarea națională

4 Articolul 8 alineatul (1) litera (c) din Directiva 92/81 a fost transpus în dreptul danez prin articolul 9 alineatul 4 din Legea privind accizele aplicabile uleiurilor minerale (Mineralolieafgiftsloven) și prin articolul 7 alineatul 4 din Legea privind accizele aplicabile dioxidului de carbon (Kuldioxidafgiftsloven).

5 Legiuitorul danez nu a pus în practică abilitarea prevăzută la articolul 8 alineatul (2) litera (g) din Directiva 92/81.

6 Articolul 9 alineatul 4 punctul 1 din Legea privind accizele aplicabile uleiurilor minerale are următorul cuprins:

„Taxa este rambursată în cazul [...] produselor utilizate pentru exploatarea trenurilor și a feriboturilor, precum și pentru navigația comercială cu alte nave decât cele menționate la alineatul 1 punctul 3), cu excepția navelor de agrement [...]"

7 Articolul 7 alineatul 4 punctul 1 din Legea privind taxarea dioxidului de carbon prevede următoarele:

„Taxa este rambursată în ceea ce privește [...] produsele supuse taxării [...] care sunt utilizate de o întreprindere, înregistrată în temeiul Legii privind TVA-ul, în vederea navigației cu nave și cu bărci de pescuit."

Acțiunea principală și întrebarea preliminară

8 M/S Grethe Fighter este o navă exploatată de Sea Fighter, special construită pentru lucrări de excavații și de construcții în apă. Pe puntea acestei nave este instalat un excavator fix, care are motor și rezervor de carburant proprii. Excavatorul funcționează independent de motorul de propulsie al navei. Carburantul utilizat pentru umplerea rezervorului motorului excavatorului provine din rezervorul principal al navei. Atunci când excavatorul este utilizat pentru săpături, nava este ancorată, în timp ce,

atunci când materialul excavat este deversat în mare, nava se află în mișcare. Sea Fighter a urmărit obținerea unei rambursări a accizelor aplicabile utilizării de uleiuri minerale pe M/S Grethe Fighter pentru perioada 1 ianuarie 2001-30 septembrie 2003.

9 Prin decizia din 19 februarie 2004, ToldSkat Østjylland (Agenția de administrare vamală și fiscală din Iutlanda de Est) a considerat că, pentru perioada menționată, Sea Fighter nu avea dreptul la rambursarea accizelor pentru uleiurile minerale și pentru dioxidul de carbon aferente motorinei folosite de excavator. Aceasta a pus accentul în special pe faptul că excavatorul funcționează independent de motorul navei.

10 La 4 martie 2005, Landskatteretten (Comisia Fiscală Națională) a confirmat această decizie.

11 Sea Fighter a atacat decizia menționată la Vestre Landsret, care, prin hotărârea din 29 februarie 2008, a decis în favoarea administrației fiscale.

12 Această hotărâre a făcut obiectul unui recurs la Højesteret, care a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 8 alineatul (1) litera (c) din Directiva 92/81 […] trebuie interpretat în sensul că, în împrejurări precum cele din prezenta cauză, sunt scutite de accize uleiurile minerale furnizate în vederea utilizării de un excavator care este instalat permanent pe o navă, dar care, întrucât are motor și rezervor proprii, funcționează independent de motorul de propulsie al navei?”

Cu privire la întrebarea preliminară

13 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că rezultă din al treilea și din al cincilea considerent ale Directivei 92/81 că aceasta vizează, pe de o parte, să clarifice un anumit număr de definiții comune pentru produsele care fac parte din categoria uleiurilor minerale care sunt supuse regimului general al accizelor, precum și, pe de altă parte, să prevadă anumite scutiri referitoare la aceste produse și care sunt obligatorii la nivelul Uniunii (a se vedea Hotărârea din 1 aprilie 2004, Deutsche See-Bestattungs-Genossenschaft, C-389/02, Rec., p. I-3537, punctul 17, și Hotărârea din 1 martie 2007, Jan De Nul, C-391/05, Rep., p. I-1793, punctul 21).

14 În consecință, dispozițiile referitoare la scutirile respective trebuie să beneficieze de o interpretare independentă, întemeiată pe formularea dispozițiilor în cauză, precum și pe obiectivele urmărite de Directiva 92/81 (a se vedea Hotărârile Deutsche See-Bestattungs-Genossenschaft, punctul 19, și Jan De Nul, punctul 22, citate anterior).

15 În ceea ce privește articolul 8 alineatul (1) litera (c) primul paragraf din Directiva 92/81, potrivit căruia uleiurile minerale furnizate în vederea utilizării lor drept carburant pentru navigația în apele Uniunii sunt scutite de accizele armonizate, trebuie să se sublinieze că această dispoziție prevede o singură excepție de la regimul de derogare, precizând că scutirea nu se aplică în cazul uleiurilor minerale utilizate pentru navigație cu „ambarcațiuni de agrement private". Al doilea paragraf din dispoziție amintită definește noțiunea „ambarcațiuni de agrement private" drept navele utilizate „în alte scopuri decât cele comerciale" (a se vedea Hotărârea Deutsche See-Bestattungs-Genossenschaft, citată anterior, punctul 22).

16 La punctele 23 și 25 din hotărârea menționată, Curtea a decis că orice operațiune de navigație în scopuri comerciale intră în sfera de aplicare a scutirii de accize armonizate, prevăzută la articolul 8 alineatul (1) litera (c) primul paragraf din Directiva 92/81, fără a fi posibilă o distincție în funcție de obiectul navigației vizate.

17 Astfel, scopul deplasării efectuate de o navă în apele Uniunii nu este relevant în raport cu aplicarea scutirii de accize aplicate uleiurilor minerale consumate, în cazul în care navigația presupune o prestare de servicii cu titlu oneros.

18 În ceea ce privește caracteristicile tehnice ale unei astfel de operațiuni de navigație, Curtea a precizat, la punctul 40 din Hotărârea Jan De Nul, că manevrele efectuate de o dragă purtătoare în cursul operațiunilor de aspirare și de deversare a materialelor, respectiv deplasările inerente executării activităților de dragaj, intră în sfera de aplicare a noțiunii „navigație" în sensul articolului 8 alineatul (1) litera (c) primul paragraf din Directiva 92/81. Astfel, noțiunea menționată impune ca prestarea de servicii cu titlu oneros să fie inerentă deplasării navei.

19 În schimb, această dispoziție nu poate fi interpretată în sensul că se poate aplica în cazul tuturor prestărilor de servicii furnizate de pe o navă în apele Uniunii, respectiv în cazul utilizării uleiurilor minerale care nu se află în legătură cu deplasarea unei nave.

20 Astfel, reiese din cuprinsul acestei dispoziții că scutirea în cauză este subordonată faptului ca uleiurile minerale să fie utilizate drept carburant pentru navigația în apele Uniunii.

21 În plus, reiese din obiectivul Directivei 92/81, potrivit căruia statele membre aplică uleiurilor minerale o acciză armonizată, că aceasta nu vizează instituirea unor scutiri cu caracter general.

22 În ceea ce privește cauza principală, nu se contestă că utilizarea uleiurilor minerale de excavatorul instalat pe nava în cauză este total independentă de propulsia acesteia.

23 În aceste condiții, consumul menționat nu poate fi considerat inerent deplasării navei pe care este instalat excavatorul.

24 În consecință, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 8 alineatul (1) litera (c) din Directiva 92/81 trebuie interpretat în sensul că uleiurile minerale furnizate în vederea utilizării de un excavator care este instalat permanent pe o navă, dar care, întrucât are motor și rezervor proprii, funcționează independent de motorul de propulsie al navei nu sunt scutite de accize.

Cu privire la cheltuielile de judecată

25 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

Articolul 8 alineatul (1) litera (c) din Directiva 92/81/CEE a Consiliului din 19 octombrie 1992 de armonizare a structurii accizelor pentru uleiurile minerale,

astfel cum a fost modificată prin Directiva 94/74/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994, trebuie interpretat în sensul că uleiurile minerale furnizate în vederea utilizării de un excavator care este instalat permanent pe o navă, dar care, întrucât are motor și rezervor proprii, funcționează independent de motorul de propulsie al navei nu sunt scutite de accize.

Semnături